

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1To/3/2013
Identifikačné číslo spisu:	9512100179
Dátum vydania rozhodnutia:	18.09.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Pavol Toman
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:9512100179.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Tomana a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Gabriely Šimonovej na verejnom zasadnutí konanom dňa 18. septembra 2013 v Bratislave, v trestnej veci proti obžalovanému S. Z. , pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. a iné, o odvolaní poškodených F. X., M. X., J. X., H. X., L. X., zastúpených splnomocnencom JUDr. N. Z. a mal. Z. X., mal. D. X. a mal. A. X., zastúpených zákonnou zástupkyňou J. X. proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica zo dňa 27. marca 2013, sp. zn. BB - 4 T 52/2012, rozhodol

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolania poškodených strán F. X., M. X., H. X., L. X. a J. X. ako zákonnej zástupkyne mal. Z. X., mal. D. X. a mal. A. X., s a z a m i e t a j ú .

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica bol obžalovaný (t.č. už odsúdený) S. Z. uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 138 písm. j/ Tr. zák. a to z časti dokonaného a z časti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. v súbehu so zločinom nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods.2 Tr. zák., prečinom nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 Tr. zák. a prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a/ s poukazom na ustanovenie §138 písm. a/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že na presne nezistenom mieste v obci Marcelová a v presne nezistený deň v jarných mesiacoch v roku 2011 si od nezistenej osoby neoprávnene bez príslušného povolenia zadovážil krátku strelnú zbraň, a to samonabíjaciu pištoľ československej výroby zn. ČZ vzor 52, kal. 7,62 x 25, výrobné číslo C 06193, podomácky upravenú a strelbyschopnú, dva zásobníky do tejto zbrane a najmenej 28 kusov nábojov kal. 7,62 x 25,5 kusov nábojov kal. 7,65 mm Browning, 8 kusov nábojov 38 Special a 1 náboj kal. 357 Magnum, ktoré sa podľa § 2 ods. 1 písm. g), § 4 ods. 2 písm. g), § 8 ods. 1, § 12 ods. 1, § 28 ods. 4 písm. d) zákona č. 190/2003 Z. z. o zbraňoch a strelive považujú za zakázanú zbraň a za strelivo podliehajúce zákonu, tieto následne prechovával v mieste trvalého bydliska v obci Svätý Peter až do dňa 16.06.2012, kedy po tom, čo sa ráno v čase približne 009.00 h v mieste trvalého bydliska zobudil a

vstal, so zámerom definitívne vyriešiť problém s neprispôsobivými obyvateľmi mesta Hurbanovo ich usmrtením, vzal vyššie opísanú strelnú zbraň, napáskoval do nej dva plné zásobníky, ďalej okrem týchto zásobníkov zobral 12 kusov samostatných nábojov kal. 7,62 x 25 a na osobnom motorovom vozidle zn. FIAT Punto, ev. č.: H. modrej farby sa z miesta trvalého bydliska v obci Svätý Peter odviezol pred rodinný dom č. 3/5 na Komárňanskej ulici v Hurbanove, kde v čase okolo 10.10 h z vozidla vystúpil, neoprávnene cez bránu vošiel do dvora uvedeného rodinného domu a bez slov z prinesenej zbrane namieril a vystrelil 8 krát na osoby nachádzajúce sa na dvore, pričom strelbou zasiahol:

poškodeného Z. X., nar. XX.XX.XXXX, ktorého usmrtil strelou do hlavy, poškodeného A. X., nar. XX.XX.XXXX, ktorého usmrtil strelou do pletenca pravej dolnej končatiny, hrudníka a brucha, poškodeného S. X., nar. XX.XX.XXXX, ktorého usmrtil strelou do hlavy a chrbta, poškodeného H. X., nar. XX.XX.XXXX, ktorého neusmrtil, ale ktorému spôsobil strelné poranenia - priestrel tela spôsobujúci poranenie pečene, žalúdka a vonkajšej vrstvy tenkého čreva a postrelenie lakt'a spôsobujúce tiež odlomenie dolného konca ramennej kosti a poranenie puzdra lakt'ového zhybu, a poškodenú L. X., nar. XX.XX.XXXX., ktorú neusmrtil, ale ktorej spôsobil strelné poranenie - priestrel sedacej časti tela v oblasti veľkého sedacieho svalu vpravo a stehna.

Špecializovaný trestný súd za to uložil S. Z. podľa § 144 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, ods. 8 Tr. zák. § 36 písm. j/, l/, § 37 písm. f/ a h/ Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák., § 39 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody na 9 rokov.

Podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. bol obžalovaný zaradený na výkon trestu do ústavu s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. bol obžalovanému uložený trest prepadnutia vecí, a to krátkej strelnéj zbrane -samonabíjacej pištole československej výroby zn. ČZ vzor 52, kal. 7,62 x 25, výrobného čísla C 06193 s dvoma zásobníkmi.

Podľa § 73 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. mu bolo uložené ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou. Súčasne bol obžalovanému podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Tr. zák. uložený aj ochranný dohľad na dobu troch rokov.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd poškodených F. X., M. X., mal. Z. X., mal. D. X., mal. A. X., H. X. a L. X., ako aj Zdravotnú poisťovňu Dôvera a.s. Bratislava a Mesto Hurbanovo odkázal s nárokmi na náhradu škody na občianske súdne konanie.

V zákonnej lehote určenej v ustanovení § 309 ods. 1 Tr. por. podali proti tomuto rozsudku prostredníctvom splnomocneného zástupcu JUDr. N. Z. odvolanie poškodení F. X., M. X., J. X., ako zákonná zástupkyňa maloletých Z., D. a A. X., H. X. a L. X..

V bode F/ písomného odôvodnenia odvolania prezentovali názor, že prvostupňový súd mohol a mal rozhodnúť v rámci adhézneho konania o ich nárokoch na náhradu škody, ako majetkovej škody, tak aj o nemajetkovej ujme a to v nimi riadne a včas uplatnenom rozsahu t.j. poškodenému H. X. vo výške 7 545,60 eur, L. X. 2 358 eur (podľa bodového vyčíslenia znalca) a poškodeným maloletým Z. X., D. X. a A. X. pozostalostnú úrazovú rentu vo výške 26,65 eur mesačne.

Ďalej dôvodili, že špecializovaný trestný súd mal za dostatočne preukázané, že konaním odsúdeného S. Z. bola spôsobená smrť troch ľudí a súčasne došlo k pokusu o úmyselné usmrtenie poškodených H. X. a L. X., pričom tieto nezvratné následky narušili rodinné vzťahy do takej miery, že ich už nemožno reparovať a život rodiny už nebude nikdy ako pred touto tragickou udalosťou. Súd, ktorý nemal pochybnosti o tejto závažnej ujme a jej následkoch, mal preto rozhodnúť aj o náhrade nemajetkovej ujmy, a to v celkovej výške 81 800 eur, ktorá suma predstavuje 3 x 16 360 eur (49 080 eur) za trojnásobný smrteľný následok a 2 x 16 360 eur (37 720 eur) za dvojnásobný pokus o úmyselné usmrtenie. V danej súvislosti poškodení poukázali na rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 22. februára 2011, sp. zn. 1 To 10/2011, a najmä časť jeho odôvodnenia priznania nemajetkovej ujmy rodičom poškodeného usmrteného zločinom zabitia.

V ďalšej časti odôvodnenia odvolania poškodení poukázali na definičné znaky pojmov „škoda“ a „ujma“ z hľadiska trestnoprávnej a občianskoprávnej interpretácie a poukázali tiež na rozhodovaciu prax Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej je štát povinný prijať opatrenia umožňujúce ochranu života fyzických osôb a postarať sa o zmiernenie následkov útokov na život a zdravie občanov tak, aby došlo k vyrovnaniu šancí na obnovenie normálneho života.

Menovaní poškodení, ako odvolatelia navrhli, aby najvyšší súd preskúmal zákonnosť výroku o ich

odkázaní s nárokmi na náhradu škody na občianske súdne konanie, následne, aby v zmysle § 322 ods. 3 Tr. por. sám vo veci rozhodol rozsudkom o priznaní ich nárokov, alebo alternatívne, aby rozsudok prvostupňového súdu v celom rozsahu zrušil podľa § 321 ods. 1 písm. a/, b/, c/, d/ a f/ Tr. por. a vrátil vec prvostupňovému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Poškodená F. X. odôvodnila svoje odvolanie osobitným písomným podaním zo dňa 19. apríla 2013 (doručeného najvyššiemu súdu dňa 22. apríla 2013), v ktorom v prvej časti uviedla vyjadrenie k otázke viny a trestu, ktorý bol odsúdenému S. Z. špecializovaným trestným súdom uložený a to "... napriek skutočnosti, že si uvedomuje svoje postavenie a rozsah možnosti podať opravný prostriedok..... „ , pretože má za to, že prípad nebol riadne prešetrený. Pokiaľ ide o jej odvolanie proti výroku rozsudku prvostupňového súdu o náhrade škody, v plnom rozsahu sa stotožňuje s odvolaním podaným prostredníctvom právneho zástupcu, na obsah ktorého poškodená poukázala.

Obhajkyňa odsúdeného S. Z. JUDr. Adriana Výsudilová vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu poškodených zo dňa 28. júna 2013 (odvolaciemu súdu doručeného dňa 9. júla 2013) uviedla, že odvolania navrhuje podľa § 319 Tr. por. zamietnuť, pričom pod bodmi 1.-5. uviedla konkrétnu argumentáciu k jednotlivým námietkam poškodených uvedených v odôvodnení ich odvolania. V záverečnej časti svojho vyjadrenia obhajkyňa vyjadrila názor, že vzhľadom na argumentáciu poškodených, ale aj z pohľadu manželky odsúdeného v trestnom konaní vo vzťahu k otázkam náhrady škody by muselo byť vykonané oveľa širšie dokazovanie tak, aby boli objektívne a citlivo zohľadnené okolnosti všetkých dotknutých osôb.

Zástupca generálneho prokurátora Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu navrhol odvolanie poškodených v zmysle § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietnuť, keďže prvostupňový súd rozhodol v rámci adhézneho konania správne, keď poškodených s ich nárokmi na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie .

Odsúdený S. Z. oznámil, že verejného zasadnutia odvolacieho súdu sa nechce zúčastniť, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky vykonal verejné zasadnutie v jeho neprítomnosti (§ 293 ods. 7 Tr. por.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade podaného odvolania poškodených strán F. X., M. X., mal. Z. X., mal. D. X., mal. A. X. (zastúpených zákonnou zástupkyňou J. X.), H. X. a L. X. podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku, proti ktorému odvolatelia podali odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo a zistil, že špecializovaný trestný súd rozhodol správne a v súlade so zákonom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky predovšetkým považuje za potrebné zdôrazniť, že poškodené strany sú podľa § 307 ods. 1 písm. c/ Tr. por. oprávnené podať riadny opravný prostriedok proti rozsudku prvostupňového súdu len pre nesprávnosť výroku o náhrade škody a len ak sú splnené zákonné podmienky uvedené v § 46 ods. 1, ods. 3 Tr. por. Z uvedeného zákonného ustanovenia jednoznačne vyplýva záver, že poškodené strany nemajú zákonné oprávnenie napadnúť aj výrok o vine a výrok o treste rozsudku prvostupňového súdu. V posudzovanom prípade však napriek tejto jednoznačnej zákonnej dikcii zo strany odvolateľov došlo k podaniu odvolania sčasti nad rámec zákonom vymedzeného oprávnenia poškodených strán, ktorí okrem výroku o náhrade škody napadli aj výrok napadnutého prvostupňového rozsudku o uznaní viny S. Z., ako aj jeho výrok o uloženom mu treste. Odvolacími námietkami v tejto časti odvolania sa odvolací súd nemohol zaoberať, pretože napadnutý rozsudok v časti výroku o vine a uloženom treste nadobudol dňa 27. marca 2013 právoplatnosť a napadnúť ho možno len mimoriadnym opravným prostriedkom, za súčasného naplnenia niektorého z dovolacích dôvodov uvedených v ustanovení § 371 Tr. por.

Vo vzťahu k napadnutému výroku rozsudku prvostupňového súdu o náhrade škody je potrebné zdôrazniť, že súd rozhodol v súlade so zákonom zjednodušeným písomným rozsudkom, bez jeho písomného odôvodnenia, pretože obžalovaný aj prokurátor sa vzdali práva na podanie odvolania (§ 172 ods. 2 Tr. por.). Odvolací súd preto nemohol posúdiť z akého konkrétného dôvodu špecializovaný trestný súd podľa § 288 ods. 1 Tr. por. všetkých poškodených odkázal s ich nárokmi na náhradu škody na občianske súdne konanie. Napriek tomuto konštatovaniu sa však Najvyšší súd Slovenskej republiky úplne stotožnil s výrokom prvostupňového súdu o odkázaní všetkých poškodených strán na konanie vo veciach občianskoprávných.

Predovšetkým treba zdôrazniť, že vo veci spravodlivého a objektívneho rozhodnutia o nárokoch poškodených na náhradu škody bude potrebné vykonať v rámci občianskeho súdneho konania ešte

ďalšie značne rozsiahle dokazovanie.

V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že z rozhodnutí Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, priznaná náhrada škody a to konkrétne F. X. vo výške 16 360 eur a 4 090 eur (zo dňa 15. júla 2013 č. 35660/2013-1537/62, a č. 35660/2013-1537/66), poškodenej L. X. vo výške 2.358 eur (zo dňa 18. júna 2013 č. 35660/2013-1537/65), poškodenej M. X. vo výške 4 090 eur (zo dňa 15. júla 2013 č. 35660/2013-1537/63) a poškodenému H. X. vo výške 4 090 eur (zo dňa 15. júla 2013 č. 35660/2013-1537/64). Tieto rozhodnutia Ministerstva spravodlivosti sú už v súčasnosti právoplatné a malo by dôjsť k úhrade priznaných odškodnených súm jednotlivým poškodeným.

Naviac treba uviesť, že podľa zistenia odvolacieho súdu na Okresnom súde Komárno v súčasnej dobe prebieha občianske súdne konanie (vedené pod sp. zn. 13C/556/2012) na základe žaloby o náhradu predmetnej škody a nemajetkovej ujmy podanej právnym zástupcom poškodených.

Za tejto situácie Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že rozhodovanie o uplatnených nárokoch jednotlivých poškodených samotným odvolacím súdom za súčasného stavu veci by bolo predčasné a vzhľadom na zložitosť problematiky a nepochybnú potrebu vykonania ďalšieho značne rozsiahleho dokazovania (vzhľadom na závažné a rozsiahle následky spáchanej trestnej činnosti a s tým súvisiacou komplikovanosťou posúdenia oprávnenosti a rozsahu uplatnených nárokov na náhradu škody) presahovalo by rámec rozhodovania súdu v trestnom konaní.

Vzhľadom na všetky tieto skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolania poškodených F. X., M. X., H. X., L. X. a J. X., ako zákonnej zástupkyne mal. Z. X., mal. D. X., mal. A. X., ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por., zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok .